

NÂNG CAO Ý THỨC PHÒNG, CHỐNG SUY THOÁI ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG CHO SĨ QUAN TRẺ TRONG CÁC ĐƠN VỊ QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Lê Duy Bảo, Phạm Văn Đức
Trường Đại học Nguyễn Huệ

Tóm tắt: Nâng cao ý thức phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống cho cán bộ quân đội nói chung, sĩ quan trẻ trong các đơn vị quân đội nói riêng là một trong những nhiệm vụ quan trọng trong xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, hiện đại. Điều đó, đòi hỏi cấp ủy, tổ chức đảng các cấp trong các đơn vị quân đội cần có nhiều giải pháp quyết liệt, đồng bộ nhằm thực hiện tốt việc rèn luyện đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Từ khóa: Ý thức, đạo đức, lối sống, sĩ quan trẻ.

RAISING AWARENESS OF PREVENTING MORAL AND LIFESTYLE DEGRADATION FOR YOUNG OFFICERS IN CURRENT MILITARY UNITS

Le Duy Bao, Pham Van Duc
Nguyen Hue University

Abstract: Raising awareness of preventing and combating moral and lifestyle degradation for military officers in general, and young officers in military units in particular, is one of the important tasks in building a revolutionary, disciplined, and modern army. That requires Party committees and organizations at all levels in military units to have many drastic and synchronous solutions to effectively implement moral and lifestyle training for cadres and party members.

Keywords: Awareness, morality, lifestyle, young officers.

Nhận bài: 18/07/2025

Phản biện: 19/08/2025

Duyệt đăng: 23/08/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sĩ quan trẻ (SQT) là một bộ phận sĩ quan trong Quân đội. Đây là lực lượng nguồn kế cận, kế tiếp đội ngũ cán bộ lãnh đạo, chỉ huy, quản lý trong xây dựng, phát triển Quân đội; có tuổi đời dưới 35, cấp bậc quân hàm từ thiếu úy đến thiếu tá, giữ các chức vụ cán bộ cấp phân đội (cấp trung đội, đại đội và tiểu đoàn); là lực lượng chính trong tổ chức, giáo dục, huấn luyện, rèn luyện bộ đội và thực thi nhiệm vụ xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện. SQT là người trực tiếp chỉ huy cán bộ, chiến sỹ thuộc quyền thực hiện thắng lợi nghị quyết của cấp ủy và nhiệm vụ của đơn vị, cũng như thực hiện các chế độ nề nếp chính quy, chấp hành kỷ luật Quân đội, pháp luật Nhà nước. SQT vừa là người giáo viên trực tiếp tổ chức huấn luyện, giáo dục chính trị cho bộ đội theo nội dung chương trình huấn luyện, chỉ lệnh và kế hoạch huấn luyện đề ra; đồng thời, cũng chính là người chăm lo đời sống vật chất tinh thần của bộ đội. Để làm “tròn vai” của mình, đòi hỏi đội ngũ SQT phải không ngừng nỗ lực, tu dưỡng rèn luyện, phấn đấu vươn lên về mọi mặt, nhất là không ngừng nâng cao ý thức phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống (ĐĐLS) để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề về ý thức phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống của sĩ quan trẻ trong các đơn vị quân đội

Ý thức phòng, chống suy thoái ĐĐLS của SQT trong các đơn vị quân đội là một dạng biểu hiện đặc thù của ý thức chính trị xã hội, bao gồm các yếu tố cơ bản, như: tri thức, niềm tin, tình cảm và động cơ, ý chí quyết tâm trong phòng, chống suy thoái ĐĐLS, nhằm hoàn thiện phẩm chất, nhân cách người sĩ quan, góp phần hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Suy thoái về ĐĐLS của SQT trong các đơn vị quân đội là trạng thái suy giảm và sa sút dần các phẩm chất đạo đức, xuống cấp về lối sống, biểu hiện ở sự phai nhạt, sai lệch, chệch hướng, biến dạng các giá trị, chuẩn mực ĐĐLS tốt đẹp của dân tộc, Quân đội trong nhận thức, thái độ, động cơ, niềm tin và hành vi của SQT, ảnh hưởng xấu đến chất lượng, kết quả hoàn thành chức trách, nhiệm vụ, nguyên nhân trực tiếp dẫn tới suy thoái tư tưởng chính trị và “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của SQT.

Như vậy, biểu hiện sự suy thoái về ĐĐLS của SQT cũng là những biểu hiện suy thoái mà Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) của Đảng đã chỉ ra, nhưng thường biểu hiện và có nguy cơ trầm

trọng hơn ở những mặt, như: sống thực dụng, ích kỷ, thờ ơ, vô cảm trước khó khăn của đồng đội, háo danh, thói phồn thành tích, che giấu khuyết điểm, “chạy chức”, “chạy thành tích”, “chạy khen thưởng”, quân phiệt, quan liêu, thiếu sâu sát trong lãnh đạo, chỉ huy đơn vị, lười biếng, ngại khổ, ngại khó, ngại rèn luyện,...

Đấu tranh phòng, chống suy thoái về ĐĐLS của đội ngũ SQT trong các đơn vị quân đội là vấn đề vừa cấp bách, vừa lâu dài. Sự suy thoái này trực tiếp làm hư hỏng đội ngũ SQT, từ đó làm cho hoạt động của bộ máy chỉ huy, tổ chức đảng trong Quân đội suy yếu. Đồng thời, sự tu dưỡng, rèn luyện ĐĐLS của SQT là việc làm thường xuyên, như “rửa mặt” hằng ngày.

Trong Quân đội, thực hiện các nghị quyết về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ý thức phòng, chống suy thoái ĐĐLS của SQT đã có nhiều chuyển biến tích cực. Tuy nhiên, do tuổi đời còn trẻ, kinh nghiệm sống trải nghiệm chưa nhiều, nhạy cảm với cái mới, một bộ phận SQT ý thức phấn đấu chưa cao, thờ ơ với các vấn đề chính trị – xã hội, không xác định đúng mục tiêu, lý tưởng cách mạng. Một số SQT có biểu hiện đề cao lối sống thực dụng, ích kỷ, thích hưởng thụ, xem nhẹ giá trị tinh thần, sống khép kín, đề cao chủ nghĩa cá nhân, xa rời tập thể, ... Chính vì vậy, nâng cao ý thức phòng, chống suy thoái ĐĐLS của SQT trong các đơn vị quân đội là việc làm cần thiết hiện nay.

2.2. Một số giải pháp nâng cao ý thức phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống của sĩ quan trẻ trong các đơn vị quân đội hiện nay

Để nâng cao ý thức phòng, chống suy thoái ĐĐLS của SQT trong các đơn vị quân đội hiện nay, cần tập trung thực hiện có hiệu quả một số giải pháp cơ bản sau đây:

Một là, tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng; tuyên truyền, làm chuyển biến sâu sắc nhận thức, trách nhiệm cho SQT về phòng, chống suy thoái ĐĐLS.

Tiếp tục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng về công tác giáo dục, tuyên truyền phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới. Chú trọng giáo dục cho SQT hiểu sâu, nắm chắc các biểu hiện suy thoái ĐĐLS; mối quan hệ giữa việc phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” và nhiệm vụ chống chủ nghĩa cá nhân. “Tăng cường giáo dục cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nâng cao nhận thức, quán triệt, thực hiện nghiêm 10 lời thề danh dự, 12 điều kỷ luật khi quan hệ với Nhân dân và chức trách quân nhân”. Kết hợp chặt

chẽ giữa giáo dục các chuẩn mực “Bộ đội Cụ Hồ” với giáo dục truyền thống dân tộc, Quân đội, đơn vị; tăng cường giáo dục đạo đức, pháp luật, điều lệnh, điều lệ Quân đội, quy định của đơn vị.

Đổi mới mạnh mẽ nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng và lan tỏa giá trị, hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ” trên không gian mạng phù hợp với đặc điểm, tình hình, nhiệm vụ mỗi cơ quan, đơn vị. Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục, rèn luyện của tổ chức và tự giáo dục, rèn luyện của mỗi SQT. Chú trọng khơi dậy nhu cầu tự thân của mỗi SQT thường xuyên tự soi, tự sửa, đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, phấn đấu xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ”. Chú trọng tạo điều kiện để SQT tiếp thu báo chí, văn học lành mạnh, chính thống, chống biểu hiện hình thức, đối phó khi tiến hành công tác tư tưởng. Kiên quyết ngăn chặn, vô hiệu hóa thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng những hạn chế, khuyết điểm, vi phạm kỷ luật của SQT để phủ nhận phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”.

Hai là, chú trọng chăm lo xây dựng các cấp ủy, tổ chức đảng thực sự trong sạch vững mạnh tiêu biểu, đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”, các tổ chức quần chúng vững mạnh, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Tăng cường quán triệt và cụ thể hóa 5 đặc trưng cơ bản của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” sát hợp với đặc điểm, tình hình, nhiệm vụ cụ thể, đặc thù của từng cơ quan, đơn vị, làm cơ sở cho SQT phấn đấu thực hiện. Trên cơ sở chín biểu hiện suy thoái về ĐĐLS được nhận diện, các cấp ủy, tổ chức đảng, đơn vị tiếp tục cụ thể và chi tiết hóa những biểu hiện suy thoái về ĐĐLS ở đơn vị, làm cơ sở cho SQT chủ động đấu tranh, khắc phục; coi đó là một trong những nội dung đánh giá, phân loại, bình xét mức độ hoàn thành nhiệm vụ hằng năm của tập thể và cá nhân trong đơn vị. Chủ động, kịp thời dự báo, nắm bắt các suy thoái về ĐĐLS trong nội bộ để triển khai giáo dục SQT theo hướng thiết thực, hiệu quả, có trọng tâm, trọng điểm.

Thường xuyên rà soát, bổ sung và thực hiện nghiêm quy chế làm việc, quy chế lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng trên từng mặt công tác, nhất là các mặt công tác trọng yếu dễ phát sinh suy thoái về ĐĐLS. Chú trọng làm tốt công tác giáo dục, rèn luyện đội ngũ SQT có tác phong làm việc khoa học, cụ thể, sâu sát, gần gũi, thương yêu bộ đội, gắn bó với đơn vị. Đẩy mạnh xây dựng môi trường văn hóa trong Quân đội gắn với phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn

hóa”; đổi mới, nâng cao chất lượng công tác dân vận. Thường xuyên chăm lo, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho SQT, phát huy tác dụng của các thiết chế văn hóa, tạo môi trường đoàn kết, dân chủ, kỷ luật, kỷ cương.

Ba là, nêu cao ý thức đấu tranh tự phê bình và phê bình, đề cao trách nhiệm nêu gương của SQT trong phòng, chống suy thoái ĐĐLS.

Đề cao ý thức tự phê bình và phê bình, tự soi, tự sửa từ suy nghĩ, hành động tới lời nói, việc làm của mỗi SQT; đồng thời, kiên quyết khắc phục tình trạng nể nang, né tránh, ngại va chạm, “dĩ hòa vi quý”,... Quán triệt và thực hiện tốt quan điểm kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, lấy “xây” – giữ gìn, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” là nhiệm vụ cơ bản, lâu dài; “chống” – đấu tranh, phòng, chống, loại bỏ những biểu hiện suy thoái về ĐĐLS là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. Chú trọng cổ vũ, động viên, nhân rộng gương điển hình tiên tiến, người tốt, việc tốt trong giữ gìn, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”. Chú trọng tiến hành kiểm tra đánh giá thực chất tình hình, kết quả thực hiện các kết luận, chỉ thị, quy định về xây dựng chính quy, chấp hành pháp luật, kỷ luật của cơ quan, đơn vị và việc phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, chống chủ nghĩa cá nhân.

Đồng thời, chủ động rà soát, bổ sung, ban hành các văn bản, hoàn thiện cơ chế, chính sách khuyến khích và bảo vệ SQT tích cực đấu tranh phòng, chống tiêu cực và các biểu hiện suy thoái về ĐĐLS, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Kết hợp chặt chẽ giữa công tác giáo dục của tổ chức với đề cao trách nhiệm cá nhân SQT trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện theo các đặc trưng cơ bản của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”. Đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi những biểu hiện suy thoái về ĐĐLS. Mỗi CBĐV, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý và người đứng đầu các cấp triệt để. Thực hiện tốt phương châm: “Trên làm gương mẫu mực, dưới tích cực làm theo”; cán bộ, đảng viên giữ chức vụ càng cao càng phải gương mẫu trong tu dưỡng, rèn luyện, nêu gương về phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân”.

III. KẾT LUẬN

Nâng cao ý thức phòng, chống suy thoái ĐĐLS của SQT trong các đơn vị quân đội hiện nay là xây dựng nền tảng tinh thần vững chắc cho sự trong sạch, vững mạnh của các tổ chức đảng, phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”. Bối cảnh quốc tế và trong nước hiện nay, khi thời cơ và thuận lợi, khó khăn và thách thức đan xen, đòi hỏi phải tiếp tục xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, gắn với rèn luyện ĐĐLS cho CBĐV.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- (1), (2) Quân ủy Trung ương. *Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương về phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới.*
- (3) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I.* Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021.
- (4) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII.* Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016.
- (5) Đảng Cộng sản Việt Nam. *Kết luận số 21-KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”.*
- (6) Quân ủy Trung ương. *Nghị quyết số 109-NQ/QUTW ngày 11/02/2019 của Quân ủy Trung ương về xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.*